

WADNIEMENSKI KURIER POŁSKI

Orzeszkowej 13 tel. 186
Redakcja otwarta od 12-11-6-6
Administracja - 10-11-4-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

Nr 270 Rok II
GRODNO
środa 30 września 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1/4 wiersza mm za tekstem Drobna
za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz
Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mio
szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w na-
główni, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia
bez uprzedniego zawiadomienia.

DZIŚ SALAMBO

Teatr „Reduta” w Grodnie

W dniu 1 i 2 października w skromnych murach Domu Żołnierza na scenie Teatru Żołnierskiego, gościć będzie oddawna oczekiwany, a niewidziany jeszcze w Grodnie teatr „Reduta” pod kierunkiem nowatora sceny polskiej Juliusza Osterwy.

Obserwując przez szereg lat twórczą pracę „Reduty” w Warszawie, pracę zbiorową, pełnej harmonii i duchowej tężyzny, której idea przewodnia jest propagowanie prawdy w sztuce teatralnej w jaknajszerszym zakresie, śmiało powiedzieć mogę, że wdzięczni powinniśmy być zespołowi Reduty i duszy tego nowego teatru Juliuszowi Osterwie za wielką ucztę artystyczną, jaką nam zgółuje „Przeplóroczka” — Żeromskiego i „Fircykiem” — Zablóckiego.

Twórcą teatru Narodowego i założyciel pierwszej szkoły dramatycznej Wojciech Bogusławski, rozjeżdżając w 1816 roku po kresach, a grając nieraz z braku odpowiedniego lokalu teatralnego, w zwykłej szopie, na prowizorycznej scenie, oświetlonej łojówkami, bez dekoracji, ileż musiał trócić, zabiegów znośić, jednakże wycieczki jego miały ogromne znaczenie kulturalno-artystyczne, przyczyniając się wielce do podniesienia sceny polskiej i sztuki narodowej. Widziano też w Bogusławskim nie tylko dyrektora i artystę, ale i wzorowego obywatela który rzetelnie, spełniał swe zadanie względem kraju na stanowisku dość ciężkim i odpowiedzialnym.

Juliusz Osterwa kawaler orderu „Polonia Restituta” pierwszy Dyrektor teatru Narodowego w stolicy i założyciel „Instytutu” dramatycznego przy Reducie stworzył nam teatr o nowym prądzie, a jego objazdy, mimo trudnych warunków w jakich się odbywają, mają nadzwyczajnie doniosłe znaczenie kulturalno-oświatowe, a szczególnie dla miast i miasteczek oddalonych od Wilna i Grodna, w których winno

się jaknajczęściej, polskiem, pięknem, żywym słowem ze sceny powiedzieć nam, budzić ducha narodowego, oraz szerzyć widowiskami o bardzo wysokim poziomie artystycznym i jaknajwiększe zainteresowanie do twórczości rodzimnej.

Zaczątek nowego teatru: „przeżywania ról” i prac opartych na próbach dyskusyjnych i rozbiorowych dał nam rosyjski teatr artystyczny „Studja” Stanisławskiego, jednakże Reduta nie kopiuje Stanisławskiego ale wytwarza nam własny teatr Polski, a jako teatr zawodowy nie stara się zwalozać i obalać teatry amatorskie, ale przeciwnie, doprowadza do odpowiedniego poziomu artystycznego i udoskonalać przy pomocy instruktorów z Reduty.

W Wilnie inaugurację rozpoczęła Reduta w połowie października, a więc Grodno jeszcze przed. Wilnem będzie miało szczęście oklaskiwać ideowy zespół Reduty i jej kierownika Juliusza Osterwę, artystę z Bożej łaski, to też drodzy nam „kpiarze sztuki” powinni być podejmowani z isiole staropolską gościnnością, a widowiska otaczane troskliwą opieką i należą im życzliwośćią ze strony władz, prasy i ogółu mieszkańców Grodna.

A. Doliński.

Pismo p. S. Listowskiej do R. M.

Na ostatniem posiedzeniu R. M. odczytane zostało pismo b. Prezydentowej Listowskiej następującej treści:

Do Rady Miejskiej m. Grodna.

„Składając najgłębszą podziękę większości R. M. w przychylnie stanowisko względem mego podania w dn. 6 sierpnia uważam za swój obowiązek oznajmić, że wobec poglądu niektórych pp. Radnych wyrażonych przez podpisanie ogłoszonej w dzien-

†
ś. p.
Za spokój duszy
D-ra Marjana Głowackiego
Komandora orderu „Polonia Restituta” i odznaczonego orderem „Korony Włoskiej”, Dyrektora Departamentu Akcyz i Monopolów Państw. w Ministerstwie Skarbu zmarłego w m. st. Warszawie w dn. 25 września r. b. zostanie odprawione nabożeństwo żałobne w kościele Garnizonowym w Grodnie w dniu 1 października 1925 r. o godz. 9 ej rano na które zapraszają życzliwych pamięci zmarłego
Urzednicy Akcyz i Monop. Państwowych w Grodnie.

nikach deklaracji—zmuszona tylko najistotniejszą potrzebą przyjmuję subsydjum dla córki mojej jako tymczasową pożyczkę na pierwszy rok studjów—którą zwrócę przy pierwszej możebności, nie chcąc aby suma ta była ciężarem dla miasta a mnie i córce moją narażała na szereg takich moralnych przykrości, takich bezpodstawnych oskarżeń, ja-

kich ostatnio doznałam.

Córka moja zapewniła sobie w Warszawie parę łakoci i będzie dorabiała pracą to czego mimo moich „bogactw” dać jej nie mogę.”

R. M. postanowiła treści pisma p. Listowskiej nie uwzględniać i poprzednią swą uchwałę utrzymać w mocy.

ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY

Aleksander Łapin i S-ka

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty

LITOGRAFICZNE

jak etykiety, plakaty, reklamy.

Specjalność — mechanicznie gumowane etykiety

dla browarów i gorzelni.

Z Sądu Okręgowego

W dniu 24 b. m. tutejszy Sąd Okręgowy, w składzie sędziów: Matusewicz (przewodniczący) Kaszubskiego i Dąbrowskiego, przy udziale prokuratora Bagieńskiego, rozpoznawał sprawę przeciwko urzędnikowi Sądu J. Kowalickiemu.

Akt oskarżenia zarzuci Kowalickiemu sfałszowanie dokumentu na niekorzyść Dr. Al. Talhejma, z mocy którego to dokumentu Dr. Al. Talhejm rzekomo zobowiązał się za czynności dokonane przez Kowalickiego przy parcelacji jego majątku, do przelania tytułu własności na pewien obszar swych gruntów na rzecz Kowalickiego.

W razie cofnięcia się od przyrzeczenia winien był Dr. Talhejm — w myśl rzekomo wydanego kwitu — do zapłacenia Kowalickiemu odszkodowania w sumie równąjącej się wartości 10.000 pudów żyta.

Wzywany na rozprawę, w charakterze świadka, Dr. Talhejm zeznał, że istotnie umowa o prowadzenie parcelacji przez Kowalickiego była zawartą między nim a tym ostatnim, że jednak Kowalicki z obowiązków swych się nie wywiązał i odmawiał zdania rachunków z dokonanych czynności i pomimo niejednokrotnych wezwań dotąd do zakończenia spraw nie stanął. Dr. Talhejm ani twierdzi, ani zaprzecza, że Kowalickiemu może się z tytułu prowadzonych robót coś należeć, czy jednak się należy oraz ile da się ustalić po przedstawieniu danych przez Kowalickiego, czego, jak powiada, ten ostatni dotąd nie dopełnił.

Kwitu — na zasadzie którego Kowalicki przez wezwanie rejentalne domagał się ziemi, lub odszkodowania — Dr. Talhejm, jak twierdził, nie wydawał, jak wogóle nie wydawał żadnych zobowiązań ani podpisywał umów bez porozumienia ze swym adwokatem i rejentem, wobec czego siłą faktu wszelkie tego rodzaju dokumenty pisane były zazwyczaj ręką tych ostatnich.

Znajdująca się, jako dowód rzeczowy, na rozprawie kartka samym charakterem swym wskazywać się zdawała, że nie jest autentycznym, bowiem trudno przypuścić, aby tak poważne zobowiązanie mogło być pisane na podobnym swistku papieru, jak przedstawiony Sądowi i w dodatku ręką Kowalickiego, a jedynie podpisanem przez Dr. Talhejma.

Ów skrawek papieru wyglądał na wycięty pasek z jakiegoś dokumentu, podpisanego przez Talhejma. Treść początkowo pisaną była na odwrocie swistka, a zakończenie wciśnięte na wąskim skrawku, jaki pozostał między miejscem rozcięcia papieru, a położonym podpisem D-ra Talhejma.

Ekspertyza graficzna złożona z dwóch biegłych, ustaliła, że podpis na dokumencie położony był wcześniej niż napisano treść, zaś eksp. chemik ustalił obecność 3 gat. atramentu oraz twierdził, że w pierw. napisano treść a nast. położono podpis.

Oskarżony, dla wzmocnienia przekonania Sądu w czystość swego sumienia, złożył na rozprawie odpisy listów pisanych rzekomo przez Dr. Talhejma do swego adwokata, w sprawie dotyczącej parcelacji. Odpisy te były podpisane przez mec. Zaboklickiego, który jednak przy okazaniu mu tych dokumentów zaprzeczył ich autentyczności, stwierdzając, że listów o podobnej treści

od Dr. Talhejma nie otrzymywał, czem mógł jedynie wzmocnić przekonanie Sądu w problematyczną autentyczność poprzedniego dokumentu, zakwestjonowanego przez Dr. Talhejma.

Prokurator w swoim drobniogłowym opracowaniu przemówieniu, posiadając wybitne momenty, popierał oskarżenie w całej rozciągłości, kładąc główny nacisk na leżącą na przewodzie sądowym, w stosunku do jego stanowiska, jako urzędnika sądowego, który miał ciągłą styczność z różnego rodzaju dokumentami osób trzecich, znajdującymi się w aktach.

W obronie oskarżonego występowali: mec. Dąbrowo, z urzędu oraz z wyboru mec. Perzyński z Warszawy.

Kurtuazja obowiązująca gospodarzy w stosunku do Szanownego i wielce sympatycznego stołecznego Gościa, zmusza nas do poprzestania jedynie na stwierdzeniu, że mec. Perzyński bronił podsądnego z całym zapalem, a nawet samozaparciem — nie gardząc absolutnie niczem, co mogło stanowić bodaj kruchą słomkę ratunku dla jego klienta — oraz do nierozwódzenia się nad sposobami i metodami, używane przez mec. P. dla wykazania jego alibi. Jedyne nie możemy się powstrzymać od zaznaczenia zdziwienia, że Sz. mec. w swym przemówieniu obronczym — wzięc wtędy, gdy przewód sądowy nie pozostawiał już wątpliwości co do ostatecznego wyniku sprawy — opierał jeszcze argumentami, dość ryzykownej natury, z dziedziny rzekomych cech charakteru głównego świadka oskarżenia. W tym wypadku kurtuazja z trudnością godzi się na złożenie powyższego na karb szeroko pojętych obowiązków obrończych.

Mec. Dąbrowo wystąpił w obronie jedynie w pierwszym dniu rozpraw gdyż był zmuszony w nocy wyjechać w innych sprawach. System obrony mec. D. był nacechowany sumiennością i wielką powagą.

O rezultacie procesu komunikowaliśmy w Nr 265 z dn. 25 b. m. Osk. Jan Kowalicki pod wyroku skazującego go na 4 miesiące więzienia składa apelację.

Kronika

Osobiste

W dniu wczorajszym przyjechał do Grodna w sprawach służbowych, Komendant Policji Okręgu V-ego województwa Białostockiego podinspektor Chluzki.

Ciężkie uszkodzenie

W dniu 28 b. m. przywieziony został do szpitala miejskiego w Grodnie mieszcz. wsi Żydowszczyzna gm. Wierciełiskiej pow. Grodzieńskiego, Michał Kochanowski ciężko ranny ostrym narzędziem w brzuch. Opinia lekarza ustaliła, że rany należą do kategorii b. ciężkich uszkodzeń ciała.

Poszwankowany zeznał, że rany zostały mu zadane przez mieszcz. tej że wsi Jana Oniuszka, Jana Gawryluka, Eljasza Gawryluka, Aleksandra Żuka i innych.

Przejechanie krowy

W dniu 29 b. m. przed wieczorem manewrująca lokomotywa przejechała na przejeździe kolejowym

krowę, należącą do Cyranka Piotra, oraz jałówkę stanowiącą własność Kochanowskiego Jana.

Errata

W Nr z dnia wczorajszego w art. Atrakcja w 21 wierszu od dołu w II-iej ssp. zamiast „adeptów naszej sztuki” winno być „nowej”, w art. zaś „Małe wyjaśnienie” w 18 wierszu od dołu II ssp. zamiast „zwyczajów” winno być „zwyczajów”.

Kradzież

Nieznani sprawcy dokonali kradzieży roweru, wartości 240 zł, na szkodę Solińskiego Zendera, zam. przy ul. Mostowej 32.

Pokój duży do wynajęcia dla samotnego (samotnej). Pocztowa 8 D-r Werako. 2-2

Korepetycji języków

języki, francuskiego i niemieckiego w zakresie wszystkich klas gimnazjalnych u- działem Krakowicza Puskińska 28

ANONS.

W tych dniach wystąpi w Grodnie

Ben-Ali

Okazyjnie sprzedaje się czarne krosy (5 tuz.) Wiadomość w Redakcji. 0-

Francuskiego języka udziela wykwalifikowana nauczycielka, która studiowała język francuski w Paryżu. Wiadomość ul. Pocztowa 1 Szuszan 18 x.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

ZAKŁAD FREBLOWSKI
Heleny MEJERSONOWEJ
przy ul. Napoleońskiej, 14
czynny od g. 9-iej rano do 2-iej pp.
Zapisy w godz. od 11-iej do 1-iej pp.
Po obiedzie zapisy od 4-iej do 5-iej pp. w mieszkaniu prywatnym przy ul. Listowskiego 34.

Inż. Mieczysław Dobrucki
Binro Robót Inżynierskich
WARSZAWA ul. Marszałk. 59, tel. 280-35 || GRODNO ul. Kirchowa 12
Posiada upoważnienia budowlane, pomiarowe i wodne, wymagane ustawami dla wszystkich trzech b. zaborów.
WYKONUJE ROBOTY:
Hydrotechniczne: zakłady i urządzenia rzeczne, wodociągi, kanalizacje, melioracje, koncesje wodne, wpisy do księgi wodnej i t. d.
Miarnicze: pomiary kraju, miast, gruntów, lasów, parcelacje, komasacje, niwelacje terenowe i t. d.
Komunikacyjne: drogi, kolejki, koleje, kanały, żegluga i t. d.

OD ADMINISTRACJI
Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. wrzesień i zaległych.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

CRESOVIA

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?